

SEMPERVIVUM TECTORUM L.

[Sp. Pl. 1: 464;1753] $2n = 36, 72$

Sempervivum tectorum L. (imatge de CARL AXEL MAGNUS LINDMAN, a "Bilder ur Nordens Flora")

NOMS POPULARS

Alemaný: Dach-hauswurz/Alpen-hauswurz / Donnersbart / Echte hauswurz / Gemeine hauswurz / Gewöhnliche hauswurz / Hauswurz / Katalonische hauswurz

Anglès: Common house leek/Ayegreen / Ayron / Bukkock's eye / Bullock's beard/ Catalonian houseleek / Devil's beard/ Earwort/ Fuet/ Healing blade/ Hen and chickens / Hens and chicks / Homewot/ House leeks / House-leek / Imbroke/ Jove's

beard/ Jupiters beard / Jupiter's eye / Poor Jan's leaf/ Red-leaved houseleek/ Roof foil/
Roof houseleek / Saint George's beard/ Saint Patrick's cabbage/ Sengreen / Sigrim/
Thor's beard/ Thunderplant 'Welcome home husband, however drunk you be'

Àrab: حَرْشَف السُّطُوح / خَرْشَف السُّطُوح / مَخْدَلَةُ السُّطُوح

Aragnonès: rebullón, yerba de todo el año, siempreviva, siempreviva mayor.

Castellà: alcachofera de gatos, balsamina, barba de Jupiter, barba de Júpiter, coronas, cortadura, hierba de todo el año, hierba puntera, hierba puntera mayor, hoja del bollo, orejas de liebre, orejas de oso, orejas de perro, orejas de ratón, piña de adorno, piñas, piñuela, punteras, sanalotodo, sedo mayor, siempreviva, siempreviva, siempreviva mayor, siempreviva mayor segunda, siemprevivas, suelda, yerba de la feridura, yerba puntera, zurracayote, zurracayoye.

Català: apagafoc, aurellana de pared, barba de Júpiter, captu, consolda de taulada, consolda major, consolda petita, consolta, consoltes, consolva, consolva de taulada, consolva petita, consolves, herba de foc, herba de les cremades, herba puntera, maimorrà, matafoc, matafoc comú, matafocs, matifoc, naulós, nualós, orellana, orellana de paret, pa de cucut, pinets, pinyes de foc.

Croata: Čuvarkuća

Danès: Almindelig husløg/ Tagløg / Husløg

Eslovac: Netresk/ Navadni netresk / Netresk navadni

Eslovè: Skalnica strechová

Finlandès: Kattomehitähti/Tähtisipuli

Francès: Joubarbe des toits

Gaèlic: Teinne eagla

Galès: Llysiau pen tai/ Byddarllys / Bywfyth / Cyfagwy / Dilosg / Llysiau'r gwayw

Gallec: cepeira, herba caleira, herba calleira, herba cepeira, herba d'os callos, herba da cortadura, herba da foc, herba da punta, herba das nacidas, herba do ponto, herba do punto, herba dos callos, herba dos puntos, herba piñeira, herba punteira, herba tioura, piñeira, puntaira, punteira, saião-curto, sempreviva, sempreviva de Albeares.

Holandès: Gewone huislook/ Donderblad / Huislook / Huislook soort

Hongarès: Fali kövirózsa/ Házi kövirózsa

Islandès: Þekjulaukur

Italià: Semprevivo maggiore

Japonès: やねばんだいそう

Llatí: Barba Iovis

Norueg: Takløk/ Husløk / Mor til tusen barn / Sifylle / Syfiller / Vanlig takløk / Årsens grøde / Taklauk

Occità: Barbajòl, Èrba dau copadis, Èrba grassa

Persa/Farsi: ابرون کبیر

Polonès: Rojnik murowy

Portuguès: cardo santo, carne-junta, herba cepeira, herba da foc, herba da punta, herba das nacidas, herba do ponto, herba dos callos, herba dos puntos, herba punteira, herba tioura, pinheira, puntaira, saiaon grande, saião, saião curto, saião-curto, sayao, sayão curto, sempre-viva-dos-telhados, sempreviva, sempreviva de Albeares, sempreviva maior.

Rus: Молодило кровельное

Suec: Åkta taklök / Taklök

Тхец: Netřesk střešní/ Netoesk stoešni

Ucraïnès: Молоділо покрівельне/ Молоділо дахове / Молоділо дахове / Молоділо покрівельне

Vasc/Euskera: beti-bizi, betibizi, betibizia, betilicia, betilora, betilosa, biarri-belarra, doldabelarr, doldabelarra, teilatuetako betibizi, teilatuetako betibizia, teilatuetako-betibizia, zurracallote.

Xinès: Ching-t'un

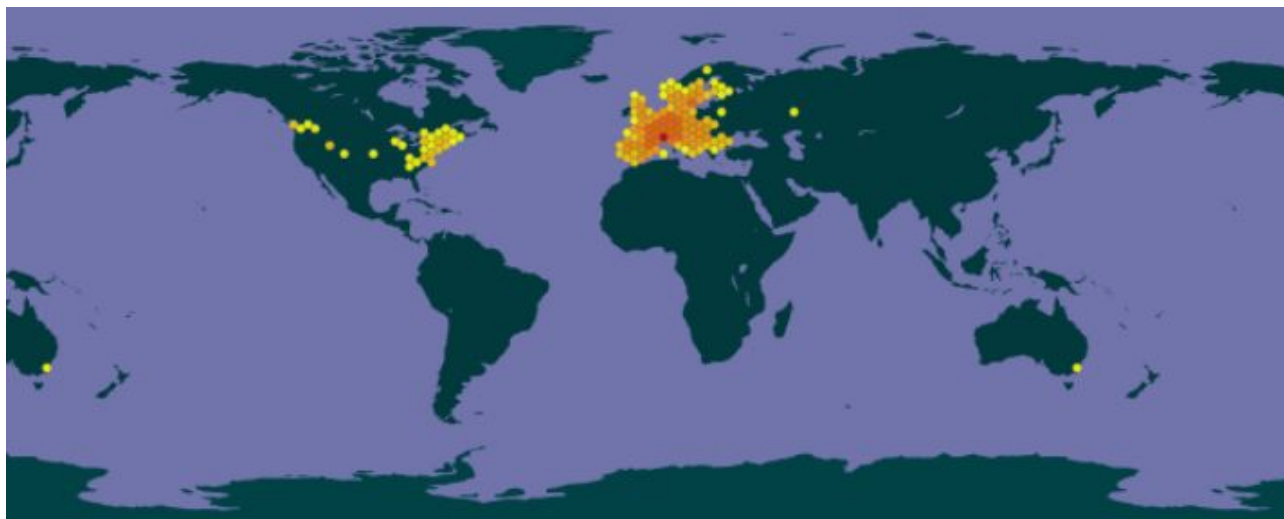
DESCRIPCIÓ BOTÀNICA

És una planta crassa de la família de les Crassulàcies. Té les flors amb més de 5 pètals soldats a la base no endurida, ovari súper, carpels lliures, i estams en nombre doble que el de pètals, i les fulles són suculentas i sense làtex; les inferiors són subsèssils formant rosetes molt denses. Fa rames estoloníferes de les quals neixen axil·les foliars en rosetó monocàrpic de 3-12 cm. Les fulles subsèssils són planes per la cara de dalt, glabres, una mica ciliades als marges, acuminades, espatulades, tenyides de roig fosc a la punta. Les basals fan 3-6 x 1-1.5 cm i són oboblongo-lanceolades. Les fulles de la tija florífera fan 0.8-1.1 x 0.2-0.5 cm, i són lanceolades i piloses. Inflorescència cimosa amb 15-30 flors de 8-13 peces (excepte els estams de nombre doblat). Les flors fan 15-25 mm de diàmetre. Tija florífera de 11-30 cm, hirsutes, gruixudes, crasses. Calze de 6-8 mm, amb els sèpals de 5 x 1.5 mm, soldats a la base, pilosos, lanceolats. Pètals de 10 x 2-3.5 mm, lliures, rosats, lanceolats, patents, enters, pilosos a la cara de sota i als marges. Carpels pilosos immersos al receptacle per llur base. Estils recorbats. Nectaris semicirculars. Estams amb els filaments vermellosos, glabrescents, amb anteres grogues o rosades. Fruit en plurifol·licle. Llavors piriformes, alveolades.

A la península hispànica es troba a les muntanyes del sistema Ibèric, Penibètica i, en especial, als Pirineus i Serralada Cantàbrica. Com que és emprat en jardineria, es pot trobar cultivat arreu, sempre que no sigui en un ambient molt ombrívol o humit. És planta que fa la fotosíntesis pel sistema C4. Resisteix gelades, sequeres i calorades. És una planta tan resistent a la sequera que assecada dins un herbari pot ressuscitar al cap d'un any o més. Sol trobar-se a la naturalesa al peu de petites roques emergents enmig de prats assolellats, fins a 1800 m snm.

Es pot hibridar amb *Sempervivum montanum*.

L'asimetria de les fulles sol ser deguda a la infestació pel fong *Endophyllum sempervivi*.

Sempervivum tectorum al món, segons GBIF

HISTÒRIA I ESOTERISME

La planta es posa a les lleixes de les finestres en torretes o sobre les teulades per tal de protegir la casa dels llamps i del foc. CARLEMANY disposà que se'n posés a totes les cases, però la tradició ja era arrelada en temps dels romans. Els ferrers d'eines de tall la solien tenir a la vora per emprar-la en cas d'accident amb el foc. Era planta consagrada a Júpiter. En occità provençal hom diu de la planta que «*e daquel erba tenon, pro li vilan, sopra lur maiso*». La virtut antiinflamatòria era coneguda dels clàssics PLINI, DIOSCÒRIDES,

GALE, MARCEL EMPÍRIC. Aquest darrer recomanava el suc per tractar contusions, trastorns nerviosos, problemes intestinals, o mal de ventre, barrejat amb mel.

PROPIETATS MEDICINALS

Com el seu nom popular de «matafocs» indica, s'ha emprat com a antiflogístic de qualsevol «foc» intern o extern del cos.

- antibiòtic
- anticonvulsiu
- antihelmíntic
- antiinflamatori
- antinociceptiu
- antioxidant
- astringent
- comestible (amanides, suc... en petites dosi)
- desintoxicant de Al, Ba, Ni, Ti
- diürètic
- febrífug
- hemostàtic
- hepatoprotector
- reepitelitzant
- refrigerant
- vomitiu
- vulnerari

USOS MEDICINALS

- abscessos
- aftes bucals
- amigdalitis
- berrugues
- candidiasi bucal (suc + mel)
- càncer
- clavus
- conjuntivitis
- contusions
- cremades
- cucs intestinals
- deliris UE
- diarrea
- disenteria
- dolors
- durícies
- emissions de semen nocturnes involuntàries
- epistaxis (sang pel nas)
- ergotisme
- erisipela
- esquerdes als mugrons
- estomatitis (boca)
- febre
- ferides
- galindons
- gangrenes
- gota
- hemorroides
- herpes zòster
- hiperlipidèmia
- insomni
- laringitis
- mal de cap UE
- mal de coll
- mal de queixal
- malària
- metrorràgia
- mossegades
- otitis
- periodontitis
- picades (abelles, escorpins, ortigues)
- picor
- pigues
- punxes clavades
- set
- sordesa
- tos
- tuberculosi
- tumors
- úlceres internes o externes
- ulls de poll

PREPARATS

- El destil·lat de *Sempervivum tectorum* s'emprava antigament igual que la planta.
- El suc de les fulles és la part emprada més sovint.
- Fulles triturades en vinagre: contra durícies.

- Ungüent del Montseny contra la bronquitis: *Sempervivum tectorum* + *Sedum acre* + *Achillea millefolium* + *Hieracium pilosella* + *Plantago major*.
- *Antidotum Hadriani*. Barreja de la pols finíssima de nombroses plantes barrejada amb mel per fer boles de la mida d'una avellana, que caldrà empassar-se amb vi. La fórmula és original de l'emperador Adrià (segle II) i Marcellus Empiricus (segle IV) la transcrivé.

Acacia nilotica (goma aràbiga)	Holoschoenus romanus -llavors
Acorus calamus -rel	Juniperus phoenicea
Agrimonia eupatoria -rel	Mentha pulegium
Ammomum sp. (Cardamom Negre)	Nardostachys jatamansi
Aristolochia longa	Origanum vulgare
Brassia rappa -llavors (Nap silvestre)	Petroselinum sativum (Julivert)
Capsella bursa-pastoris	Piper nigrum (Pebre Blanc)
Cedrus atlantica -llavors	Pyrethrum sp.
Cuminum cyminum -llavors	Ruta chalepensis -rel / -llavors
Cyperus rotundus (xufa)	Sempervivum tectorum
Dracunculus vulgaris -rel	Teucrium chamaedrys
Echium vulgare -rel	Thymus serpyllum
Euphorbia lathyrus	Thymus vulgaris
Foeniculum vulgare	Trifolium pratense -llavors
Gentiana lutea -rel	Vitex agnus-castus -rel
	Cinnamomum zeylaicum

PRINCIPIS ACTIUS DEL SEMPERVIVIVUM MONTANUM

- 2-C-metil-D-eritriol
- 4-tiobenzil(-)-epi-gal·lo-catequina
- 4-tiobenzil(-)-epi-gal·lo-catequina-3-gal·lat
- àcid cítric [+ hivern]
- àcid fòrmic
- àcid iso-cítric [+ desembre o juny]
- àcid màlic [+ hivern]
- àcid succínic [+ abril]
- delfinidiol
- flavonoides
- kaempferol-3-O-rhamnosil-glucòsid-7-O-rhamnòsid
- midó
- mucíl·lag
- procianidines B2
- rafinosa
- resina
- sedoheptulosa
- tanins